

КП № 204 ТЕЖКА ЧЕРЕПНО-МОЗЪЧНА ТРАВМА - ОПЕРАТИВНО ЛЕЧЕНИЕ

Минимален болничен престой – 7 дни

КОДОВЕ НА ОСНОВНИ ПРОЦЕДУРИ ПО МКБ-9КМ

ОСНОВНИ ДИАГНОСТИЧНИ ПРОЦЕДУРИ

**87.03 КАТ НА ГЛАВА

КАТ - скениране на глава

Компютърна томография на мозък

Компютърна томография на глава БДУ

Не включва: компютърна томография:

- при спирална ангиография (57350 [1966])
- при сканиране на:
 - гръден кош (57001, 57007 [1957])
 - и корем (57001-01, 57007-01 [1957])
- лицева кост и околоносен синус (56030-00, 56036-00 [1956])
- средно ухо и темпорална кост (56016-02, 56016-03, 56016-06, 56016-07 [1955])
- орбита (56013-02, 56013-03 [1954])
- питуитарна ямка (56010-02, 56010-03 [1953])

56001-00 Компютърна томография на мозък

56007-00 Компютърна томография на мозък с интравенозна контрастна материя
Компютърна томография на мозък без, след това с венозен контраст

ДРУГО ОБРАЗНО ИЗОБРАЖЕНИЕ

**88.91 МАГНИТНО РЕЗОНАНСНО ИЗОБРАЖЕНИЕ НА МОЗЪК И МОЗЪЧЕН СТВОЛ

Изключва:

интраоперативно магнитно резонансно изображение – 88.96
магнитно резонансно изображение в реално време – 88.96

Магнитно резонансен образ

∇ 0042

90901-00 Магнитно резонансна томография на мозък

Не включва: функционално магнитно резонансно изследване на мозък (90901-09 [2015])

ОСНОВНИ ТЕРАПЕВТИЧНИ ПРОЦЕДУРИ

ЧЕРЕПНА ПУНКЦИЯ

*01.09 ДРУГА ЧЕРЕПНА ПУНКЦИЯ

аспирация от: субарахноидално пространство субдурално пространство
черепна аспирация БДУ
пункция на предна фонтанела
субдурална пункция (през фонтанела)

Черепна трепанация или пункция

39009-00 Декомпресия на субдурален кръвоизлив
Източване през фонтанела

Не включва: Дренаж чрез трепанационно отворстие (39600-00 [8])

39003-00 Цистернална пункция

39006-00 Вентрикуларна пункция

Вентрикуларна пункция чрез предварително имплантиран катетър

39703-03 Аспирация на киста на мозъка

Не включва: дренаж на инфектирана киста (39900-00 [8])

90000-00 Друга краниална пункция

Аспирация за:

- субарахноидално пространство

- събдурално пространство БДУ
- Краниална аспирация БДУ

КРАНИОТОМИЯ И РЕЗЕКЦИЯ НА ЧЕРЕПНИ КОСТИ

Изключва:

декомпресия на черепна фрактура - 02.02
експлорация на орбита - 16.01-16.09
като оперативен достъп не се кодира

***01.23 ПОВТОРНО ОТВАРЯНЕ НА КРАНИОТОМИЯ**

Реоперация на краниотомия или краниектомиран участък

39721-00 Реоперация на краниотомия или краниектомиран участък
∇ 0039, 0612

Декомпресия при оток
Дренаж на: }
• хеморагия }
• инфекция }
Премахване на: } следоперативен
• абцес }
• хематом }

Включва: премахване черепно ламбо
такава чрез остеопластично ламбо

***01.24 ДРУГА КРАНИОТОМИЯ**

черепна:

декомпресия
трепанация
експлорация
краниотомия БДУ
краниотомия с отстраняване на:
епидурален абсцес
екстрадурален хематом
чуждо тяло от черепа

Изключва:

отстраняване на чуждо тяло с мозъчна инцизия - 01.39

Инцизионен оглед на менинги или мозък

39012-00 Трепанационно отворствие
Трепанационно отворствие за:
• брахитерапия
• с цел проверка
Интракраниален оглед
Не включва: тези като оперативен достъп – пропусни кода

Премахване на интракраниален хематом или абсцес

Не включва: дренаж чрез трепанационно отворствие (39600, 39900 [8])
реоперация на краниотомия или краниектомиран участък (39721-00 [10])

39603-00 Премахване на интракраниален хематом чрез остеопластична краниотомия
Премахване на интракраниален хематом чрез остеопластично ламбо

39903-00 Премахване на интракраниален абсцес

***01.25 ДРУГА КРАНИЕКТОМИЯ**

дебриден на черепа БДУ
секвестректомия на черепа,

Изключва:

дебриден на отворена черепна фрактура - 02.02
декомпресивна краниектомия - 02.01

Премахване на интракраниален хематом или абсцес

Не включва: дренаж чрез трепанационно отворствие (39600, 39900 [8])
реоперация на краниотомия или краниектомиран участък (39721-00 [10])

39603-01 Премахване на интракраниален хематом с краниектомия

39903-00 Премахване на интракраниален абсцес

Други процедури в областта на череп, мозъчни обвивки или мозък

90007-01 Други процедури на череп
Краниектомия БДУ
Инцизия и дренаж на черепни синуси
Премахване на черепна пластина
Не включва: отстраняване на чуждо тяло от череп (90569-00 [1556])

ИНЦИЗИИ НА МОЗЪКА И МЕНИНГИТЕ МУ

*01.31 ИНЦИЗИЯ НА ГЛАВНОМОЗЪЧНИ МЕНИНГИ
дренаж на:
интракраниален хигром (киста)
субарахноидален абсцес (церебрален)
субдурален емпием

Инцизия на менинги на очния нерв

42548-00 Инцизия на менингите на очния нерв
Инцизия на обвивката на зрителния нерв
Не включва: такава при хирургия на черепната основа (39646-00 [17])

*01.32 ЛОБОТОМИЯ И ТРАКТОТОМИЯ

разрязване на:
мозъчна тъкан
церебрален тракт
перкутанна (радиофреквентна) цингулотомия

Други процедури в областта на череп, мозъчни обвивки или мозък

90007-02 Други процедури на мозък или мозъчни обвивки
Хориоидна плексектомия
Кюретаж на мозък или мозъчни обвивки
Дебридман на мозък или мозъчни обвивки
Декортикация на мозъчни менинги
Ексцизия на:
• мозък или мозъчни обвивки } БДУ
• лезия на мозък }
Инцизия на мозък БДУ
Лоботомия на мозък
Лизиране на корови сраствания
Възстановяване на мозък БДУ
Трактотомия на мозък

Друга вътречерепна ексцизия

Не включва: ексцизия чрез операция на основата на черепа (39640, 39642, 39646, 39650, 39653 39658, 39660, 39662, 90032-00 [17])

40703-00 Кортикектомия на мозъка
Кортикална резекция на мозъка
Не включва: топектомия (40703-01 [16])

40703-02 Частична лобектомия на мозъка
Амигдалохипокампектомия
Хипокампектомия
Не включва: такава при тумор (39709-00 [15])

*01.39 ДРУГИ ИНЦИЗИИ НА ГЛАВНИЯ МОЗЪК

амигдалохипокампотомия
дренаж на интрацеребрален хематом
инцизии на мозъка БДУ

Изключва:
отстраняване на кортикални адхезии - 02.91

Други процедури в областта на череп, мозъчни обвивки или мозък

90007-02 Други процедури на мозък или мозъчни обвивки
Хориоидна плексектомия

Кюретаж на мозък или мозъчни обвивки
Дебридман на мозък или мозъчни обвивки
Декортикация на мозъчни менинги
Ексцизия на:
• мозък или мозъчни обвивки } БДУ
• лезия на мозък }
Инцизия на мозък БДУ
Лоботомия на мозък
Лизиране на корови сраствания
Възстановяване на мозък БДУ
Трактотомия на мозък

ДРУГА ЕКСЦИЗИЯ ИЛИ ДЕСТРУКЦИЯ НА ГЛАВЕН МОЗЪК И МЕНИНГИТЕ МУ

***01.51 ЕКСЦИЗИЯ НА ЛЕЗИИ ИЛИ ТЪКАНИ ОТ ГЛАВНОМОЗЪЧНИТЕ МЕНИНГИ**

декортикация на (мозъчни) менинги
резекция на (мозъчни) менинги
стрипинг на субдурална мембрана на (мозъчни) менинги

Изключва:

биопсия на главномозъчни менинги - 01.11-01.12

Биопсия на мозък или менинги

39706-00 Биопсия на мозък чрез остеопластична краниотомия
Отворена мозъчна биопсия
Включва: остеопластично ламбо

39706-02 Биопсия на мозъчни менинги чрез остеопластична краниотомия
Отворена биопсия на церебрални менинги
Включва: остеопластично ламбо

Премахване на вътречерепна лезия

Не включва: такава чрез операция на основата на черепа (39640, 39642, 39646, 39650, 39653, 39658, 39660, 39662, 90032-00 [17])

39712-00 Премахване лезия на мозъчни обвивки

Други процедури в областта на череп, мозъчни обвивки или мозък

90007-02 Други процедури на мозък или мозъчни обвивки
Хориоидна плексектомия
Кюретаж на мозък или мозъчни обвивки
Дебридман на мозък или мозъчни обвивки
Декортикация на мозъчни менинги
Ексцизия на:
• мозък или мозъчни обвивки } БДУ
• лезия на мозък }
Инцизия на мозък БДУ
Лоботомия на мозък
Лизиране на корови сраствания
Възстановяване на мозък БДУ
Трактотомия на мозък

***01.52 ХЕМИСФЕРЕКТОМИЯ**

Друга вътречерепна ексцизия

Не включва: ексцизия чрез операция на основата на черепа (39640, 39642, 39646, 39650, 39653, 39658, 39660, 39662, 90032-00 [17])

40706-00 Хемисферектомия

***01.53 ГЛАВНОМОЗЪЧНА ЛОБЕКТОМИЯ**

Друга вътречерепна ексцизия

Не включва: ексцизия чрез операция на основата на черепа (39640, 39642, 39646, 39650,

39653 39658, 39660, 39662, 90032-00 [17])

40703-02 Частична лобектомия на мозъка
Амигдалохипокампектомия
Хипокампектомия
Не включва: такава при тумор (39709-00 [15])

***01.59 ДРУГИ ЕКСЦИЗИЯ ИЛИ ДЕСТРУКЦИЯ НА ЛЕЗИЯ ИЛИ ТЪКАН НА ГЛАВНИЯ МОЗЪК**

кюретаж на мозъка
дебриден на мозъка
марсупиализация на мозъчна киста
транстемпорална (мастоидна) ексцизия на мозъчен тумор

Изключва:

биопсия на мозъка - 01.13-01.14

такава при стереотаксична радиохирургия - 92.30-92.39

Премахване на вътречерепна лезия

Не включва: такава чрез операция на основата на черепа (39640, 39642, 39646, 39650, 39653, 39658, 39660, 39662, 90032-00 [17])

39709-00 Премахване лезия на главния мозък
Частична лобектомия на мозъка при тумор

39709-01 Премахване лезия в мозъчния ствол

39709-02 Премахване на лезия в малкия мозък

41575-00 Премахване на лезия в церебело-понтинния ъгъл
Премахване на акустичен невром

Включва: такава чрез краниотомия

39712-04 Премахване на друга вътречерепна лезия

Отстраняване на интракраниален тумор БДУ

Не включва: краниофарингеом (39712-02 [125])

интракраниален невробластом (43987-02 [80])

такъв обхващащ инфратемпоралната ямка (41581-00 [17])

такъв в пинеално тяло (39712-01 [122])

***01.6 ЕКСЦИЗИЯ НА ЧЕРЕПНА ЛЕЗИЯ**

отстраняване на грануляционна тъкан от черепа

Изключва:

биопсия на черепа - 01.15

секвестректомия - 01.25

Ексцизия на черепна лезия

Включва: такава при инфекция

39700-00 Ексцизия на черепна лезия

Кодирай също когато е направена:

• краниопластика (40600 [23])

39906-00 Краниектомия при инфекция на черепа

Краниектомия при остеомиелит

Дебридман на череп при инфекция

Отстраняване на инфектирано черепно ламбо

Секвестректомия на череп

КРАНИОПЛАСТИКИ

Изключва:

при едновременно възстановяване при енцефалоцеле - 02.12

***02.01 ОТВАРЯНЕ НА ЧЕРЕПНА СУТУРА**

линейна резекция на черепни кости

декомпресивна резекция на черепни кости

Други процедури при краниостеноза

Включва: краниектомия:

• ламбдоидна

• линейна

• парасагитална

- сагитална
 - лента
- преоформяне на челна кост чрез остеотомиа и оттегляне назад
 окципитална остеотомиа и преместване напред
 отваряне на краниална сутура
 темпоропаритална остеотомиа и увеличение

Забележка: Извършени също при краниосиностоза

Не включва: преместване напред на челна кост (45782, 45785 [1710])
 тотална реконструкция на черепен свод (45785-03 [1717])

40115-00 Други процедури при краниостеноза, 1 шев

40118-00 Други процедури за краниостеноза, ≥ 2 шева

***02.02 ЕЛЕВАЦИЯ НА ФРАГМЕНТИ НА ЧЕРЕПНА ФРАКТУРА**

дебриден на отворена черепна фрактура
 декомпресия при черепна фрактура
 наместване на фрактура

кодирай също ако има едновременен дебриден на мозъка - 01.59

Изключва:

дебриден на черепа БДУ - 01.25

отстраняване на грануляционна тъкан от черепа - 01.6

Процедури при фрактура на черепа

Краниопластика при черепна фрактура

39606-00 Повдигане на затворена черепна фрактура
 Наместване на затворена компресивна фрактура на черепа

39606-01 Наместване на затворена черепна фрактура
 Възстановяване на затворена раздробена фрактура на черепа
Включва: вътрешна фиксация

39609-00 Дебриден на сложна черепна фрактура

39609-01 Повдигане на сложна черепна фрактура
 Наместване на сложна компресивна черепна фрактура

39612-00 Повдигане на сложна черепна фрактура с възстановяване на твърда мозъчна обвивка и мозък
 Наместване на сложна компресивна фрактура на черепа с възстановяване на твърда мозъчна обвивка и мозък
Не включва: отложено възстановяване на твърда мозъчна обвивка след черепна фрактура (39615 [20])

39609-02 Наместване на сложна черепна фрактура
 Възстановяване на сложна раздробена фрактура на черепа
Включва: вътрешна фиксация

39612-01 Наместване на сложна черепна фрактура с възстановяване на твърда мозъчна обвивка и мозък
 Възстановяване на сложна раздробена фрактура на черепа и твърда мозъчна обвивка и мозък
Включва: вътрешна фиксация
Не включва: отложено възстановяване на твърда мозъчна обвивка след черепна фрактура (39615 [20])

***02.03 СЪЗДАВАНЕ НА ЧЕРЕПНО КОСТНО ЛАМБО**

възстановяване на черепа с ламбо

Краниопластика

Реконструктивна краниопластика

Включва: графт от мастна тъкан

Кодирай също когато е направена:

• ексцизия на черепна лезия (39700-00 [13])

• поставяне на мастна тъкан за графт чрез самостоятелна инцизия (45018-04 [1666])

Не включва: такава при черепна фрактура (39606, 39609-01, 39609-02, 39612 [25])

такава при интракраниална процедура – пропусни кода за краниопластика

40600-02 Краниопластика с черепно ламбо
Възстановяване на череп с кост
Смяна на черепно } ламбо
Ревизия на черепно }

***02.04 КОСТНА ТРАНСПЛАНТАЦИЯ НА ЧЕРЕПА**
перикраниален трансплантат (автогенен) (хетерогенен)

Краниопластика

Реконструктивна краниопластика

Включва: графт от мастна тъкан

Кодирай също когато е направена:

- ексцизия на черепна лезия (39700-00 [13])
- поставяне на мастна тъкан за графт чрез самостоятелна инцизия (45018-04 [1666])

Не включва: такава при черепна фрактура (39606, 39609-01, 39609-02, 39612 [25])
такава при интракраниална процедура – пропусни кода за краниопластика

40600-01 Краниопластика с костен графт
Костен графт на череп

***02.05 ИНСЕРЦИЯ НА ПЛАСТИНКА НА ЧЕРЕПА**
смяна на пластинка

Краниопластика

Реконструктивна краниопластика

Включва: графт от мастна тъкан

Кодирай също когато е направена:

- ексцизия на черепна лезия (39700-00 [13])
- поставяне на мастна тъкан за графт чрез самостоятелна инцизия (45018-04 [1666])

Не включва: такава при черепна фрактура (39606, 39609-01, 39609-02, 39612 [25])
такава при интракраниална процедура – пропусни кода за краниопластика

40600-00 Краниопластика с поставяне на черепна пластина
Смяна на черепна пластина

***02.06 ДРУГА ЧЕРЕПНА ОСТЕОПЛАСТИКА**
възстановяване на черепа БДУ
ревизия на костно ламбо на черепа

Краниопластика

Реконструктивна краниопластика

Включва: графт от мастна тъкан

Кодирай също когато е направена:

- ексцизия на черепна лезия (39700-00 [13])
- поставяне на мастна тъкан за графт чрез самостоятелна инцизия (45018-04 [1666])

Не включва: такава при черепна фрактура (39606, 39609-01, 39609-02, 39612 [25])
такава при интракраниална процедура – пропусни кода за краниопластика

40600-03 Друга краниопластика
Краниална остеопластика
Краниопластика } БДУ
Възстановяване на череп }

***02.07 ОТСТРАНЯВАНЕ НА ПЛАСТИНКА ОТ ЧЕРЕПА**
Изключва:
отстраняване с едновременна смяна - 02.05

Други процедури в областта на череп, мозъчни обвивки или мозък

90007-01 Други процедури на череп
Краниектомия БДУ
Инцизия и дренаж на черепни синуси

Премахване на черепна пластина

Не включва: отстраняване на чуждо тяло от череп (90569-00 [1556])

ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ГЛАВНОМОЗЪЧНИ МЕНИНГИ

Изключва:

марсутиализация на черепни лезии - 01.59

***02.11 ПРОСТ ШЕВ НА ДУРА МАТЕР НА ГЛАВЕН МОЗЪК**

Възстановяване на мозъчна дура

Дурален графт

Дурапластика

Възстановяване на мозъчни менинги

Не включва: такава с:

- интракраниална декомпресия (40106-00, 40106-01 [9])
- активиране на обекс (40339-00 [22])
- наместване на черепна фрактура (39612 [25])
- хирургия на черепната основа при лезия, обхващаща предна черепна ямка (39640-00, 39642-00, 39646-00 [17])

39615-00 Възстановяване на твърда мозъчна обвивка чрез краниотомия

Отложено възстановяване на дура след фрактура на черепа чрез краниотомия

Не включва: такава чрез краниопластика (39615-01 [20])

***02.12 ДРУГО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ГЛАВНОМОЗЪЧНИ МЕНИНГИ**

затваряне на ликворна фистула

дурален трансплантат

възстановяване на енцефалоцеле с краниопластика

шев на менинги БДУ

субдурален шев

Възстановяване на мозъчна дура

Дурален графт

Дурапластика

Възстановяване на мозъчни менинги

Не включва: такава с:

- интракраниална декомпресия (40106-00, 40106-01 [9])
- активиране на обекс (40339-00 [22])
- наместване на черепна фрактура (39612 [25])
- хирургия на черепната основа при лезия, обхващаща предна черепна ямка (39640-00, 39642-00, 39646-00 [17])

39615-00 Възстановяване на твърда мозъчна обвивка чрез краниотомия

Отложено възстановяване на дура след фрактура на черепа чрез краниотомия

Не включва: такава чрез краниопластика (39615-01 [20])

***02.13 ЛИГИРАНЕ НА МЕНИНГЕАЛЕН СЪД**

лигиране на:

лонгитудинален синус

средноменингеална артерия

Възстановяване на мозъчна дура

Дурален графт

Дурапластика

Възстановяване на мозъчни менинги

Не включва: такава с:

- интракраниална декомпресия (40106-00, 40106-01 [9])
- активиране на обекс (40339-00 [22])
- наместване на черепна фрактура (39612 [25])
- хирургия на черепната основа при лезия, обхващаща предна черепна ямка (39640-00, 39642-00, 39646-00 [17])

39615-00 Възстановяване на твърда мозъчна обвивка чрез краниотомия

Отложено възстановяване на дура след фрактура на черепа чрез краниотомия

Не включва: такава чрез краниопластика (39615-01 [20])

***02.2 ВЕНТРИКУЛОСТОМИЯ**

анастомоза на вентрикул с:
цервикално субарахноидално пространство
цистерна magna
поставяне на Холтерова клапа
вентрикуло-цистернална интубация

Вентрикулостомия

▽ 0634

Не включва: цереброспинален шънт (40003 [5])
П
оставяне на външен вентрикуларен дренаж (39015-00 [3])

40000-00 Вентрикулоцистерностомия
Процедура на Torkildsen

40012-01 Трета вентрикулостомия
Включва: септум пелуцидотомия

ЕКСТРАКРАНИАЛЕН ВЕНТРИКУЛЕН ШЪНТ

Включва: оставяне на клапа

***02.31 ВЕНТРИКУЛЕН ШЪНТ ДО СТРУКТУРА НА ГЛАВАТА ИЛИ ШИЯТА**

вентрикул-назофаринкс
вентрикуло-мастOIDна анастомоза

Промивка, поставяне или премахване на вътречерепен цереброспинален шънт

Кодирай също когато е направена:

• невроендоскопия (40903-00 [1])

Не включва: поставяне на външен вентрикуларен дренаж (39015-00 [3])
ревизия на шънт в цереброспиналната течност (40009-00, 40009-01 [24])

40003-03 Поставяне на вентрикуларен шънт до друго екстракраниално място

***02.32 ВЕНТРИКУЛЕН ШЪНТ КЪМ ЦИРКУЛАТОРНАТА СИСТЕМА**

вентрикуло-атриална анастомоза
вентрикуло-кавален шънт

Промивка, поставяне или премахване на вътречерепен цереброспинален шънт

Кодирай също когато е направена:

• невроендоскопия (40903-00 [1])

Не включва: поставяне на външен вентрикуларен дренаж (39015-00 [3])
ревизия на шънт в цереброспиналната течност (40009-00, 40009-01 [24])

40003-00 Поставяне на вентрикуло-атриален шънт

***02.33 ВЕНТРИКУЛЕН ШЪНТ КЪМ ТОРАКАЛНАТА КУХИНА**

вентрикуло-плеврална анастомоза

Промивка, поставяне или премахване на вътречерепен цереброспинален шънт

Кодирай също когато е направена:

• невроендоскопия (40903-00 [1])

Не включва: поставяне на външен вентрикуларен дренаж (39015-00 [3])
ревизия на шънт в цереброспиналната течност (40009-00, 40009-01 [24])

40003-01 Поставяне на вентрикуло-плеврален шънт

***02.34 ВЕНТРИКУЛЕН ШЪНТ КЪМ АБДОМИНАЛНАТА КУХИНА ИЛИ ОРГАНИ**

вентрикуло-холецистостомия
вентрикуло-перитонеостомия

Промивка, поставяне или премахване на вътречерепен цереброспинален шънт

Кодирай също когато е направена:

• невроендоскопия (40903-00 [1])

Не включва: поставяне на външен вентрикуларен дренаж (39015-00 [3])
ревизия на шънт в цереброспиналната течност (40009-00, 40009-01 [24])

40003-02 Поставяне на вентрикуло-перитонеален шънт

***02.35 ВЕНТРИКУЛЕН ШЪНТ КЪМ ПИКОЧНАТА СИСТЕМА**
шънт вентрикул към уретер

Промивка, поставяне или премахване на вътречерепен цереброспинален шънт

Кодирай също когато е направена:

• невроендоскопия (40903-00 [1])

Не включва: поставяне на външен вентрикуларен дренаж (39015-00 [3])
ревизия на шънт в цереброспиналната течност (40009-00, 40009-01 [24])

40003-03 Поставяне на вентрикуларен шънт до друго екстракраниално място

***02.39 ДРУГИ ОПЕРАЦИИ ЗА ДРЕНАЖ НА ВЕНТРИКУЛИТЕ**
шънт вентрикул-костен мозък
шънт вентрикул към екстракраниално място НКД

Промивка, поставяне или премахване на вътречерепен цереброспинален шънт

Кодирай също когато е направена:

• невроендоскопия (40903-00 [1])

Не включва: поставяне на външен вентрикуларен дренаж (39015-00 [3])
ревизия на шънт в цереброспиналната течност (40009-00, 40009-01 [24])

40003-03 Поставяне на вентрикуларен шънт до друго екстракраниално място

40003-04 Поставяне на цистернален шънт

Поставяне на шънт:

- цистерно-атриален
- цистерноперитонеален
- цистерноплеврален

Поставяне на устройства в интракраниална цереброспинална течност

Замяна } на устройства за дренаж на гръбначно-мозъчната течност
Ревизия }

39015-00 Поставяне на външен вентрикуларен дренаж
▽ 0634

Не включва: поставяне на вентрикуларен шънт за цереброспинална течност (40003-00, 40003-01, 40003-02 [5])

39015-01 Поставяне на вентрикуларен резервоар

Поставяне на резервоар на:

- Ommaya
- Rickham

39015-02 Поставяне на устройство за мониторинг на вътречерепно налягане с контрол

РЕВИЗИЯ, ОТСТРАНЯВАНЕ И ПРОМИВАНЕ НА ВЕНТРИКУЛНИ ШЪНТОВЕ

Изключва:
ревизия на дистален катетър от вентрикуларен шънт – 54.95

***02.41 ПРОМИВАНЕ И ЕКСПЛОРАЦИЯ НА ВЕНТРИКУЛЕН ШЪНТ**
Експлорация на вентрикулоперитонеален шънт във вентрикуларна позиция

Промивка, поставяне или премахване на вътречерепен цереброспинален шънт

Кодирай също когато е направена:

• невроендоскопия (40903-00 [1])

Не включва: поставяне на външен вентрикуларен дренаж (39015-00 [3])
ревизия на шънт в цереброспиналната течност (40009-00, 40009-01 [24])

90002-00 Промивка на цереброспинален шънт

***02.42 СМЯНА НА ВЕНТРИКУЛЕН ШЪНТ**
реинсерция на Холтсхофова клапа
смяна на вентрикуларен катетър
ревизия на вентрикуло-перитонеален шънт от вентрикуларната страна

Ревизия на интракраниален цереброспинален шънт

▽ 0634

Включва: отстраняване и повторно поставяне на цереброспинален шънт
смяна на цереброспинален шънт

Не включва: ревизия на дистално място:
• предсърдно (90200-00 [605])
• перитонеално (90330-00 [1001])
• плеврално (90174-00 [557])

40009-00 Ревизия на вентрикулен шънт

40009-01 Ревизия на цистернален шънт

*02.43 ОТСТРАНЯВАНЕ НА ВЕНТРИКУЛЕН ШЪНТ

Премахване на устройства от интракраниална цереброспинална течност

Не включва: такава чрез смяна (39015 [3])

90001-00 Премахване на външен вентрикуларен дренаж

▽ 0634

90001-01 Премахване на вентрикуларен резервоар

Отстраняване на резервоар на:

- Ommaya
- Rickham

90001-02 Премахване на устройство за мониторинг на интракраниално налягане [ICP]

Промивка, поставяне или премахване на вътречерепен цереброспинален шънт

Кодирай също когато е направена:

- невроендоскопия (40903-00 [1])

Не включва: поставяне на външен вентрикуларен дренаж (39015-00 [3])
ревизия на шънт в цереброспиналната течност (40009-00, 40009-01 [24])

40009-03 Премахване на вентрикулен шънт

▽ 0634

Не включва: такава с подмяна (40009-00 [24])

40009-04 Премахване на цистернален шънт

Не включва: такава с подмяна (40009-01 [24])

ДРУГИ ОПЕРАЦИИ НА ЧЕРЕПА, ГЛАВНИЯ МОЗЪК И МЕНИНГИТЕ МУ

Изключва:

операции на:

хипофиза - 07.17, 07.51-07.59

пинеална жлеза - 07.13-07.15, 07.61-07.79

*02.91 ОТСТРАНЯВАНЕ НА КОРТИКАЛНИ АДХЕЗИИ

Друга вътречерепна ексцизия

Не включва: ексцизия чрез операция на основата на черепа (39640, 39642, 39646, 39650, 39653, 39658, 39660, 39662, 90032-00 [17])

40703-00 Кортицектомия на мозъка

Кортикална резекция на мозъка

Не включва: топектомия (40703-01 [16])

Други процедури в областта на череп, мозъчни обвивки или мозък

90007-02 Други процедури на мозък или мозъчни обвивки

Хориоидна плексектомия

Кюретаж на мозък или мозъчни обвивки

Дебридман на мозък или мозъчни обвивки

Декортикация на мозъчни менинги

Ексцизия на:

- мозък или мозъчни обвивки } БДУ
- лезия на мозък } }
- Инцизия на мозък БДУ
- Лоботомия на мозък
- Лизиране на корови сраствания
- Възстановяване на мозък БДУ
- Трактотомия на мозък

***02.92 ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ГЛАВНИЯ МОЗЪК**

Други процедури в областта на череп, мозъчни обвивки или мозък

- 90007-02 Други процедури на мозък или мозъчни обвивки
- Хорионидна плексектомия
 - Кюретаж на мозък или мозъчни обвивки
 - Дебридман на мозък или мозъчни обвивки
 - Декортикация на мозъчни менинги
 - Ексцизия на:
 - мозък или мозъчни обвивки } БДУ
 - лезия на мозък } }
 - Инцизия на мозък БДУ
 - Лоботомия на мозък
 - Лизиране на корови сраствания
 - Възстановяване на мозък БДУ
 - Трактотомия на мозък

***02.93 ИМПЛАНТИРАНЕ, НА ВЪТРЕЧЕРЕПЕН СТИМУЛАТОР**

имплантиране, инсерция, наместване или смяна на вътречерепен:
 мозъчен пейсмейкър (невропейсмейкър)
 дълбоки електроди
 епидурални стабилизатори
 ЕЕГ-датчици
 електроди във форамен овале
 интракраниален електростимулатор
 субдурални клеми и шини

Други процедури за апликация, поставяне или премахване върху череп, мозъчни обвивки или мозък

- 40709-00 Поставяне на интракраниален електрод чрез трепанационно отворствие
- Дълбока мозъчна стимулация
 - Имплантиране на вътречерепен електрод
 - Включва:* поставяне на екстензионен проводник, свързващ електроди към невростимулатор
 - Забележка:* Извършено при:
 - епилепсия
 - мултиплена склероза
 - контрол на болката
 - Паркинсонова болест
 - Кодирай също когато е направена:*
 - интракраниална стереотактична локализация (40803-00 [1])
 - подкожно имплантиране на невростимулатор (39134-01 [1604])

ЕНДАРТЕРИЕКТОМИЯ

ендартериектомия с:
 емболектомия
 кръпка
 временен байпас по време на операция
 тромбектомия

***38.11 ЕНДАРТЕРИЕКТОМИЯ - ВЪТРЕЧЕРЕПНИ СЪДОВЕ**

церебрални (антериорни) (средни)
 кръгът на Уилис
 постериорна комуницираща артерия

Деструкция на интракраниална аневризма или друга съдова лезия

- 39806-00 Клипинг на вътречерепна проксимална артерия
- Забележка:* Извършено при аневризма или артериовенозна малформация

***38.12 ЕНДАРТЕРИЕКТОМИЯ - ДРУГИ СЪДОВЕ НА ГЛАВАТА И ШИЯТА**

каротидна артерия (обща) (външна) (вътрешна)

югуларна вена (външна) (вътрешна)

Ендартеректомия*Включва:* затваряне с шев*Не включва:* коронарна ендартериектомия (38505-00 [669])
такава с артериален байпас, за подготовка на място за анастомоза (33554-00 [701])

33500-00 Каротидна ендартериектомия

Не включва: с резекция и реанастомоза (32703-00 [718])

90229-00 Друга ендартериектомия

Ендартериектомия за подготовка на място за анастомоза

33554-00 Ендартериектомия, свързана с артериален байпас за подготовка на място за анастомоза

Кодирай също когато е направен:

- артериален байпас с използване на:
- смесен, последващ, кросовър графт (32718, 32754, 32757 [713])
- синтетичен материал (виж блок [712])
- вена (виж блок [711])

Не включва: отворена коронарна ендартериектомия (38505-00 [669])**РЕЗЕКЦИЯ НА СЪД С АНАСТОМОЗА**

ангиектомия с анастомоза

ексцизия със смяна на:

аневризма (артериовенозна) с анастомоза
кръвоносен съд (лезия) с анастомоза***38.31 РЕЗЕКЦИЯ НА СЪД С АНАСТОМОЗА - ВЪТРЕЧЕРЕПНИ СЪДОВЕ**

церебрални (антериорни) (средни)

кръгът на Уилис

постериорна комуницираща артерия

Промивка, поставяне или премахване на вътречерепен цереброспинален шънт*Кодирай също когато е направена:*

- невроендоскопия (40903-00 [1])

Не включва: поставяне на външен вентрикуларен дрен (39015-00 [3])
ревизия на шънт в цереброспиналната течност (40009-00, 40009-01 [24])

40009-03 Премахване на вентрикулен шънт

▽ 0634

Не включва: такава с подмяна (40009-00 [24])***38.32 РЕЗЕКЦИЯ НА СЪД С АНАСТОМОЗА - ДРУГИ СЪДОВЕ НА ГЛАВАТА И ШИЯТА**

каротидна артерия (обща) (външна) (вътрешна)

югуларна вена (външна) (вътрешна)

Възстановяване на артерия чрез анастомоза

Възстановяване целостта на артерия с директна анастомоза

33827-00 Възстановяване на каротидна артерия чрез директна анастомоза

РЕЗЕКЦИЯ НА СЪД СЪС СМЯНА

ангиектомия

ексцизия със смяна на:

аневризма (артериовенозна) или
кръвоносен съд (лезия)*Изключва:*

ендоваскуларна корекция на аневризма – 39.71–39.79

***38.41 РЕЗЕКЦИЯ НА ВЪТРЕЧЕРЕПНИ СЪДОВЕ СЪС СМЯНА**

церебрални (антериорни) (средни)

кръгът на Уилис

постериорна комуницираща артерия

Възстановяване на артерия чрез интерпозиционен графт	
	Възстановяване целостта на артерия с междинен графт
90213-03	Възстановяване на друга артерия чрез интерпозиционен графт
Артериален байпас графт с използване на вена	
	<i>Кодирай също когато е направена:</i>
	• ендартериектомия при подготовка на място за анастомоза (33554-00 [701])
	• патч графт (33548 [707])
	• доставяне на вена от ръка или крак (32760-00 [730]), освен когато вената е доставена от същата ръка или крак, върху който е изпълнен байпас или графт– пропусни кода
	<i>Не включва:</i> коронарен байпас (виж блокове [672] до [679])
32763-00	Друг артериален байпас с използване на вена

Изискване: Клиничната пътека се счита за завършена, ако е извършена една основна оперативна процедура (с изключение на **01.09** - /39009-00; 39003-00; 39006-00; 39703-03; 90000-00/) и минимум по една диагностична процедура от две различни групи (рубрики) кодове по **МКБ 9 КМ** (АКМП, насочени към основната диагноза), **посочени в Приложение № 24. Задължителна диагностична процедура (трета) – 87.03** (КАТ на глава) - /56001-00 Компютърна томография на мозък; 56007-00 Компютърна томография на мозък с интравенозна контрастна материя/ или **88.91** (МРТ на мозък и мозъчен ствол) - /90901-00/. Тази процедура може да бъде извършена и в системата на извънболничната помощ, не по-рано от **3 дни** преди хоспитализацията!

За всички клинични пътеки, в чийто алгоритъм са включени образни изследвания (рентгенографии, КТ/МРТ и др.), да се има предвид следното:

Всички медико-диагностични изследвания се обективизират само с оригинални документи, които задължително се прикрепват към ИЗ. Рентгеновите филми или друг носител при образни изследвания се прикрепват към ИЗ.

Резултатите от рентгенологичните изследвания се интерпретират от специалист по образна диагностика, съгласно медицински стандарт „Образна диагностика”.

Документът с резултатите от проведени образни изследвания съдържа задължително:

- трите имена и възрастта на пациента;
- датата на изследването;
- вида на изследването;
- получените резултати от изследването и неговото тълкуване;
- подпис на лекаря, извършил изследването.

Фишът се прикрепва към ИЗ.

В случаите, когато резултатите от проведени образни изследвания не могат да останат в болничното лечебно заведение, в ИЗ на пациента следва да се опише точно резултата от проведеното образно изследване, а самите снимки от него се предоставят на пациента срещу подпис в ИЗ.

Скъпоструващи медицински изделия за провеждане на лечение

Сет за ултразвукова аспирация	НЗОК не заплаща посоченото изделие
Бургия за трепанация с предпазна система /краниотом/	НЗОК не заплаща посоченото изделие
Хемостатична матрица	НЗОК не заплаща посоченото изделие
Невробалонкатетър	НЗОК не заплаща посоченото изделие

Резорбируема краниопластика	НЗОК не заплаща посоченото изделие
Сет за външен ликворен дренаж	НЗОК не заплаща посоченото изделие
Дуропластика	НЗОК не заплаща посоченото изделие
Агресивен борер за високооборотна конзола	НЗОК не заплаща посоченото изделие
Комплект електроди за невромониторинг	НЗОК не заплаща посоченото изделие

I. УСЛОВИЯ ЗА СКЛЮЧВАНЕ НА ДОГОВОР И ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КЛИНИЧНАТА ПЪТЕКА

Ниво на компетентност за клиничната пътека – от обхвата на медицинската специалност "Неврохирургия", осъществявана най-малко на второ ниво на компетентност, съгласно медицински стандарт "Неврохирургия"; от обхвата на медицинската специалност "Хирургия", осъществявана най-малко на второ ниво на компетентност, съгласно медицински стандарт "Общи медицински стандарти по хирургия, неврохирургия, гръдна хирургия, кардиохирургия, съдова хирургия, детска хирургия и лицево-челюстна хирургия"; от обхвата на медицинската специалност "Детска хирургия", осъществявана най-малко на второ ниво на компетентност, съгласно медицински стандарт "Общи медицински стандарти по хирургия, неврохирургия, гръдна хирургия, кардиохирургия, съдова хирургия, детска хирургия и лицево-челюстна хирургия"

Изискванията за ниво на компетентност на всички задължителни звена са в съответствие с изискванията на съответните медицински стандарти.

1. ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ЗВЕНА, МЕДИЦИНСКА АПАРАТУРА И ОБОРУДВАНЕ, НАЛИЧНИ И ФУНКЦИОНИРАЩИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ЛЕЧЕБНОТО ЗАВЕДЕНИЕ, ИЗПЪЛНИТЕЛ НА БОЛНИЧНА ПОМОЩ

Лечебното заведение за болнична помощ може да осигури чрез договор, вменените като задължителни звена, медицинска апаратура и оборудване, и с друго лечебно заведение за извънболнична или болнична помощ, разположени на територията му и имащи договор с НЗОК.

Задължителни звена и медицинска апаратура
1. Клиника/отделение по неврохирургия или Клиника/отделение по хирургия/детска хирургия
2. КАИЛ/ОАИЛ
3. Операционен блок/зали – най-малко две зали за асептични и септични операции
4. Клинична лаборатория с II ниво на компетентност
5. Образна диагностика

2. ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ЗВЕНА, МЕДИЦИНСКА АПАРАТУРА И ОБОРУДВАНЕ, НЕОБХОДИМИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА АЛГОРИТЪМА НА ПЪТЕКАТА, НЕНАЛИЧНИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ЛЕЧЕБНОТО ЗАВЕДЕНИЕ, ИЗПЪЛНИТЕЛ НА БОЛНИЧНА ПОМОЩ

Лечебното заведение за болнична помощ може да осигури дейността на съответното задължително звено и чрез договор с друго лечебно заведение на територията на населеното място, което отговаря на изискванията за апаратура, оборудване и специалисти за тази КП и има договор с НЗОК.

Задължително звено/медицинска апаратура
1. КАТ/МРТ с осигурен 24-часов достъп, вкл. в условията на спешност
2. Патоморфологична лаборатория
3. Микробиологична лаборатория – на територията на областта

3. НЕОБХОДИМИ СПЕЦИАЛИСТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КЛИНИЧНАТА ПЪТЕКА.

Блок 1. Необходими специалисти за лечение на пациенти на възраст над 18 години:

- лекари със специалност по неврохирургия – минимум двама или лекари със специалност по хирургия – минимум четири;
- лекар/и със специалност по анестезиология и интензивно лечение ;
- лекар/и със специалност по образна диагностика;
- лекар/и със специалност по клинична лаборатория.

Блок 2. Необходими специалисти за лечение на пациенти на възраст под 18 години:

- лекар/и със специалност по неврохирургия – минимум двама или
двама лекари със специалност по детска хирургия или лекар със специалност по детска хирургия и лекар със специалност обща хирургия;
- лекар/и със специалност по анестезиология и интензивно лечение;
- лекар/и със специалност по образна диагностика;
- лекар/и със специалност по клинична лаборатория;
- лекар/и със специалност по детски болести или детска неврология.

При анамнеза от страна на пациента за алергия, се извършва задължителна консултация с лекар със специалност по анестезиология или клинична алергология.

4. ДОПЪЛНИТЕЛНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА АЛГОРИТЪМА НА КЛИНИЧНАТА ПЪТЕКА

Минимален обем дейност за клиника/отделение по неврохирургия от II-ро ниво на компетентност – 160 операции годишно, общо за всички неврохирургични пътеки.

Когато пациент с тежка черепно-мозъчна травма, изискваща спешна хирургична интервенция, се приеме в лечебно заведение, в което няма специалист неврохирург, се осъществява консултация с неврохирург до 24-ия час от хоспитализацията.

Извършва се насочване към клинична онкологична комисия или клинична хематологична комисия (съгласно медицински стандарти „Медицинска онкология“ и „Клинична хематология“) на лечебно заведение или обединение, с възможности за комплексно лечение в случаите на доказано онкологично заболяване.

II. ИНДИКАЦИИ ЗА ХОСПИТАЛИЗАЦИЯ И ЛЕЧЕНИЕ

По тази клинична пътека се лекуват пострадали с документирана от момента на травмата, наблюдавана от медицинско лице или съобщена от безпристрастен свидетел, загуба на съзнание ($GCS \leq 8$), продължила над 6 часа, при проведени адекватни реанимационни мероприятия.

1. ИНДИКАЦИИ ЗА ХОСПИТАЛИЗАЦИЯ.

Спешна диагностика и лечение за пациенти с:

1. голяма, замърсена, тип "скалп", свързана с масивна кръвозагуба рана на главата;
2. впадени счупвания на черепа;
3. интракраниални травматични обемни процеси - остри, подостри и хронични;
4. огнестрелни наранявания на главата;
5. декомпресивна краниотомия при интракраниална хипертенсия;
6. травматична компресия на черепно-мозъчни нерви;

- 7. посттравматична ликворна фистула;
- 8. посттравматични съдови аномалии - травматични тромбози, аневризми и артериовенозни фистули;
- 9. посттравматична ликворна фистула;
- 10. посттравматична хидроцефалия;
- 11. посттравматични възпалителни процеси - емпием, абсцес и други;
- 12. посттравматични адхезивни процеси - арахноидит и други;
- 13. посттравматични съдови аномалии - травматични тромбози, аневризми и артерио-венозни фистули;
- 14. посттравматични епилептогенни лезии;
- 15. посттравматично менингоцеле;
- 16. посттравматичен дефект на черепа.

2. ДИАГНОСТИЧНО – ЛЕЧЕБЕН АЛГОРИТЪМ.

ДИАГНОСТИЧНО – ЛЕЧЕБНИЯТ АЛГОРИТЪМ Е ЗАДЪЛЖИТЕЛЕН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРЕДЕЛЯ ПАКЕТА ОТ БОЛНИЧНИ ЗДРАВНИ ДЕЙНОСТИ, КОИТО СЕ ЗАПЛАЩАТ ПО ТАЗИ КЛИНИЧНА ПЪТЕКА.

Незабавен прием и изготвяне на диагностично-лечебен план.

Специфичното лечение при болните с травма на главата включва комбинирани оперативни и консервативни терапевтични подходи. Цели на лечението, което започва от момента на травмата:

- да се диагностицират и лекуват в ранни стадии на развитието им всички животозастрашаващи травми и състояния, и не допусне или сведе до минимум ролята на вторичната увреда;

- да се поддържа адекватно на текущите нужди мозъчна перфузия.

Принципи на лечението:

- неврологичен мониторинг (GCS) с чест контрол на състоянието;
- мониторинг на ИКН с чест контрол на същото;
- мониторинг на съчетаната травма (ISS) с чест контрол на състоянието и;
- соматичен мониторинг с чест контрол на състоянието;
- КТ мониторинг.

Цели на лечението:

- контролиране на интракраниалната хипертензия – оперативно и медикаментозно;
- цялостно или частично отстраняване на лезията;
- имплантиране на мозъчни клапи, дренажи;
- при коматозно болните се провежда интензивно лечение.

Оперативното лечение се състои във:

- спешна дефинитивна хемостаза;
- отстраняване с установяването на травматичен интракраниален обемен процес, вдадено счупване на черепа;
- хирургична обработка на огнестрелно нараняване;
- декомпресия на черепната кухина при интракраниална хипертензия;
- вентрикулен дренаж при остра хидроцефалия;
- декомпресия на неврални и съдови структури;
- отстраняване на епилептогенни лезии;
- имплантиране на дренажни системи при хидроцефалия;
- закриване на черепен дефект след травма.

Консервативното лечение (специфично) включва съответен режим и медикаменти:

- **реанимационни мерки** (при първично тежките степени на травма и при настъпили усложнения):

- оротрахеална интубация;
- кислородолечение при $\text{SaO}_2 < 90\%$;
- поставяне на централен венозен път и следене на ЦВН;
- поставяне на назогастрална сонда за хранене;
- провеждане на апаратна вентилация;
- извършване на трахеостомия;
- поддържащи реологията на кръвта и антиагреганти;
- контрол на ИКН- седатива, невромускулна блокада, диуретици, антиконвулсанти;
- невротрофични средства;
- динамично неврологично проследяване и оценка чрез стойностите по скалата на GLASGOW;
- динамично проследяване, контрол и оценка на жизнените функции;
- свободни дихателни пътища;
- адекватно дишане;
- адекватна сърдечна дейност и циркулация- нормотенсия, еуволемия;
- следене на показателите на дишането и хемодинамиката
- контрол на външно и в телесните кухини кръвене; нормализиране на кръвосъсирващата система;
- поддържане на адекватен на нуждите хранителен режим;
- избягване и борба с метаболитни разстройства;
- профилактика и лечение на тромботични процеси;
- симптоматично лечение;
- антибиотици - профилактично при счупване на черепната основа с кръвене/ликворея, и при доказани възпалителни усложнения по показания на антибиограма;
- периперативна антибиотична профилактика;
- лечение на съпътстващите заболявания и страдания;
- противошоочно лечение;
- обезболяване - аналгетици;
- седация;
- хидратация с водно - солеви разтвори;
- антипиретици (при фебрилитет);
- профилактика и борба с гърчовата активност;
- кръвопреливане.

Здравни грижи.

ПРИ ЛЕЧЕНИЕ ПО КЛИНИЧНАТА ПЪТЕКА, ЛЕЧЕБНОТО ЗАВЕДЕНИЕ Е ДЛЪЖНО ДА ОСИГУРЯВА СПАЗВАНЕТО ПРАВАТА НА ПАЦИЕНТА, УСТАНОВЕНИ В ЗАКОНА ЗА ЗДРАВЕТО.

ПРАВАТА НА ПАЦИЕНТА СЕ УПРАЖНЯВАТ ПРИ СПАЗВАНЕ НА ПРАВИЛНИКА ЗА УСТРОЙСТВОТО, ДЕЙНОСТТА И ВЪТРЕШНИЯ РЕД НА ЛЕЧЕБНОТО ЗАВЕДЕНИЕ.

3. ПОСТАВЯНЕ НА ОКОНЧАТЕЛНА ДИАГНОЗА.

Окончателната диагноза се поставя на базата на анамнезата, клиничното протичане на заболяването и извършените специализирани изследвания.

4. ДЕХОСПИТАЛИЗАЦИЯ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА СЛЕДБОЛНИЧЕН РЕЖИМ.

Медицински критерии за дехоспитализация:

- зараснала оперативна рана;
- стабилизирано соматично и неврологично състояние.

Довършване на лечебния процес и проследяване

В цената на клиничната пътека влизат до два контролни прегледа при явяване на пациента в рамките на един месец след изписване и задължително записани в епикриза.

Контролните прегледи след изписване на пациента се отразяват в специален дневник/журнал за прегледи, който се съхранява в диагностично-консултативния блок на лечебното заведение – изпълнител на болнична помощ.

При диагноза включена в Наредбата за диспансеризация, пациентът се насочва за диспансерно наблюдение, съгласно изискванията на същата. Диспансеризацията на злокачествените заболявания се провежда само в ЛЗБП и в КОЦ, като обемът и честотата на дейностите по диспансерно наблюдение са съгласно заложения алгоритъм в Наредбата.

5. МЕДИЦИНСКА ЕКСПЕРТИЗА НА РАБОТОСПОСОБНОСТТА – извършва се съгласно Наредба за медицинската експертиза на работоспособността.

III. ДОКУМЕНТИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО КЛИНИЧНАТА ПЪТЕКА

1. ХОСПИТАЛИЗАЦИЯТА НА ПАЦИЕНТА се документира в *“История на заболяването”* (ИЗ) и в част II на *„Направление за хоспитализация/лечение по амбулаторни процедури“*, бл.МЗ – НЗОК №7.

2. ПРЕДОПЕРАТИВНА БОЛНИЧНА ДОКУМЕНТАЦИЯ – включва попълване на лист за *Предоперативна анестезиологична консултация* (Документ №2) и задължителна предоперативна епикриза – документите се оформят съгласно Медицински стандарти *“Анестезия и интензивно лечение”* и *“Хирургия”*.

3. ДОКУМЕНТИРАНЕ НА ЛЕЧЕНИЕТО:

3.1. Документиране на предоперативни дни (в ИЗ).

3.2. Документиране на операцията – изготвяне на оперативен протокол (съобразно Медицински стандарти *“Хирургия”*).

3.3. Документиране на следоперативните дни (в ИЗ).

4. ИЗПИСВАНЕТО/ПРЕВЕЖДАНЕТО КЪМ ДРУГО ЛЕЧЕБНО ЗАВЕДЕНИЕ СЕ ДОКУМЕНТИРА В:

- *“История на заболяването”*;

- част III на *„Направление за хоспитализация/лечение по амбулаторни процедури“*, бл.МЗ – НЗОК №7;

- епикриза – получава се срещу подпис на пациента (родителя/настойника), отразен в ИЗ.

5. ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ИНФОРМИРАНО СЪГЛАСИЕ (Документ №.....) – подписва се от пациента (родителя/настойника) и е неразделна част от *“История на заболяването”*.

ДОКУМЕНТ № 2 И ДЕКЛАРАЦИЯТА ЗА ИНФОРМИРАНО СЪГЛАСИЕ СЕ ПРИКРЕПВАТ КЪМ ЛИСТ “ИСТОРИЯ НА ЗАБОЛЯВАНЕТО”.

ДОКУМЕНТ № 4

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПАЦИЕНТА (РОДИТЕЛЯ/НАСТОЙНИКА/ПОПЕЧИТЕЛЯ)

Под черепно-мозъчна травма (ЧМТ) се разбира нарушаването на функциите на главния мозък, с или без морфологични промени, под въздействие на външен (най-често механичен) фактор. Увреди могат да получат и меките черепни обвивки, мозъчният дял на черепа, мозъчните обвивки, съдове и нерви. Нарушенията на функциите на мозъка могат да

бъдат краткотрайни, временни или трайни, обратими или необратими, преодолими или фатални.

Мозъчното сътресение е най-леката степен на ЧМТ. С този термин се обозначава възвратима травматична парализа на нервните функции. Наблюдава се временна загуба или промяна на съзнанието и наличие на преходни нарушения на функциите на главния мозък. Пълното възстановяване при правилен режим и лечение настъпва след 2-3 седмици. Ако не се спазва правилен режим и при предварително увреден мозък, може да се наблюдава и забавено възстановяване, отбелязвано най-често като “посткомоционен синдром” или травмена церебрастения.

Контузията на мозъка е мозъчно увреждане, при което освен функционално-динамични прояви, срещащи се при сътресението на мозъка, се установяват и първични морфологични промени в главния мозък, които не подлежат на пълно възстановяване. Увреждането на мозъчното вещество се придружава с некрози, кръвоизливи, инфарциране и оток на мозъка. Мозъчните контузии се разделят на три степени: лека, средна, тежка. Клиничната проява на увреждането зависи от разположението и броя на контузионните огнища, както и от ангажирането на подкоровите отдели на мозъка и на неговия ствол. Под въздействие на редица фактори, могат да настъпят и вторични нарушения в структурата на мозъчното вещество. Наблюдават се промени в съзнанието с различна продължителност, паметови разстройства и вегетативни нарушения. Възможно е засягане на волевите движения в различна степен от отслабването им (пареза) до пълната невъзможност за извършване на движения (парализа или плегия), нарушения в говора, зрението или слуха, психопатологични симптоми, епилептични припадъци. Мозъчна контузия може да съществува без симптоми, ако увредата е във функционално неактивни зони на мозъка.

Увреждането на мозъка при тежките ЧМТ е придружено с продължително безсъзнание, разстройства на дишането, промени на пулсовата честота, телесната температура и обмяната на веществата. Комата е състояние на пълно потискане на съзнанието и рефлексите и може да има различна продължителност.

Травмените вътречерепни обемни процеси (най-често кръвоизливи) са сериозно усложнение след травма на главата. Те причиняват притискане и увреждане на мозъчната тъкан в черепната кухина, поради което могат да са причина за тежко протичане, инвалидност или смърт.

Първоначалното изследване не позволява да се определи риска за развитие на усложнения. Наблюдението на пациенти с мозъчна увреда трябва да бъде в болнични условия, тъй като може да се развият вътречерепни кръвоизливи, мозъчен оток, инфекция.

Диагностиката на ЧМТ изисква редица процедури, някои от които инвазивни (лумбална пункция, ангиография). При някои от изследванията се използват рентгенови лъчи.

Лечението на ЧМТ може да изисква оперативна (неврохирургична) намеса.

Изходът от лечението зависи и от допълнителни рискови фактори, като напреднала възраст и/или придружаващи заболявания – високо кръвно налягане, атеросклероза, диабет, сърдечно-съдови, чернодробни, белодробни, бъбречни, онкологични, кръвни заболявания и др. Важно значение имат и рисковите фактори по отношение начина на живот и хранене – наднормено тегло; тютюнопушене, злоупотреба с алкохол и медикаменти; стресови състояния и др.

Отказът Ви от постъпване в болнично заведение крие риск от неточност в диагнозата и вземане на погрешно решение за лечение. Преди хоспитализацията ще получите копие от формуляра за информация на пациента. Можете да задавате въпросите си и коментирате информацията с ОПЛ, ЛЧХ, невролог/неврохирург от извънболничната помощ или лекаря от приемния кабинет.

Трябва да сте сигурен, че разбирате смисъла на предоставената Ви информация и че сте осмислили необходимостта от извършване на съответните диагностични и лечебни процедури. Ще получите допълнителна информация преди извършване на всяко изследване, както и преди оперативното лечение. Ако сте съгласен, трябва да подпишете, че разбирате съдържанието на документа и че сте съгласен да бъдете приет в болницата и да бъдат извършени съответните процедури. Ако Вашето състояние е такова, че не позволява да вземете сам решение (при нарушено съзнание), в тези случаи информираното съгласие ще бъде подписано от членове на Вашето семейство.

При деца или възрастни с дефекти (слепота, афазия, глухонемота и др.) информирано съгласие се подписва от родител (настойник) или отговорен роднина или член на семейството.